

Länsstyrelsen
Värmland

BUDGETUNDERLAG 2019-2021

Publ nr 2018:04
ISSN 0284-6845

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad
010-224 70 00, www.lansstyrelsen.se/varmland

Länsstyrelsen
Värmland

Verksamhetsstöd
Marie Örtengren
010-2247222

BESLUT

Datum
2018-03-01

Sida
1 (22)
Referens
111-1579-2018

Publikationsnummer
2018:04

Budgetunderlag 2019-2021

Beslutet har fattats av landshövding Kenneth Johansson med enhetschef Marie Örtengren som föredragande. I den slutliga handläggningen deltog också länsrådet Johan Blom, verksamhetschef Torben Ericson och verksamhetschef Bengt Falemo.

Kenneth Johansson
Landshövding

Marie Örtengren
Enhetschef Verksamhetsstöd

1. Översikt över verksamhetens finansiering

Tabell 1 Översikt över verksamhetens finansiering, tkr

	2017	2018	2019	2020	2021
	utfall	prognos	beräkning	beräkning	beräkning
Anslag					
<i>Utgiftsområde 1</i>					
anslag 5:1 ap13	107 992	113 740	115 583	117 698	119 852
<i>Utgiftsområde 19</i>					
anslag 1:1 ap 13	23 595	29 840	3 750	3 750	3 750
Summa anslag	131 587	143 580	119 333	121 448	123 602
Avgiftsinkomster som disponeras					
Offentligrättsliga avgifter som disp.	582	1 000	1 000	1 000	1 000
Uppdragsverksamhet	1 658	1 600	1 600	1 600	1 600
Övriga avgifter	5 500	5 000	5 000	5 000	5 000
Summa avgifter som disponeras	7 740	7 600	7 600	7 600	7 600
Övriga inkomster som disponeras					
Bidrag	73 440	75 000	75 000	75 000	75 000
Donationer	0	0	0	0	0
Finansiella intäkter	37	35	35	35	35
Övriga inkomster	0	0	0	0	0
Summa övriga inkomster	73 477	75 035	75 035	75 035	75 035
Total finansiering	212 804	226 215	201 968	204 083	206 237

Kompletterande information

Grunder och antaganden för prognoser och beräkningar

Anslag 01 05 001 013 har uppräknats med pris- och löneomräkningsfaktor enligt härledning av anslagsnivån i prop. 2017/18:1 UO 1.

För anslag 19 01 001 013 beräknas större delen av anslaget fr.o.m. år 2019 överföras till regionkommunen.

2. Investeringar

2.1-2.3 Investeringar

2.1 Verksamhetsinvesteringar

Tabell 2.1 Verksamhetsinvesteringar 2019-2022, tkr, exklusive moms

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
(tkr)	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
Immateriella investeringar						
Datasystem, rättigheter m.m.	0	0	0	0	0	0
Materiella investeringar						
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	3277	2523	1800	1800	1300	1300
Byggnader, mark och annan fast egendom	0	0	0	0	0	0
Övriga verksamhetsinvesteringar	1738	420	200	200	200	200
Summa verksamhetsinvesteringar	5 015	2943	2000	2000	1500	1500
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	5050	2943	2000	2000	1500	1500
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	75	0	0	0	0	0
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)	0	0	0	0	0	0
Anslag (efter medgivande av regeringen)	0	0	0	0	0	0
Summa finansiering	5 125	2943	2000	2000	1500	1500

Kompletterande information

Motiv till planerade investeringar och redogörelse för vilken verksamhet som tillgodoses genom investeringen

Skillnaden mellan summa verksamhetsinvesteringar och summa finansiering i utfallskolumnen för år 2017 avser rättelser i anläggningsregistret efter genomförd inventering av fordon under bokslutsarbetet. Konsekvensen blev att något för låg amortering (184 tkr) av befintliga lån gjordes under december 2017. Differensen kommer att justeras vid låneregleringen under första halvåret 2018.

I jämförelse med vad som redovisades i budgetunderlaget för perioden 2018-2020, bedöms investeringsbehovet öka med 1 153 tkr för år 2018. Detta orsakas av förbättringsutgifter på annans fastighet p.g.a. omdisponering av lokalerna med anledning av förtätning av personal, kontorsmöbler m.m. p.g.a. fler anställda och utbyte av ett par fordon.

Totalt budgeteras byte av fem fordon till en beräknad utgift om 1 950 tkr under år 2018.

Länsstyrelsen i Värmland är inte berörd av tabell 2.2. och 2.3.

2.4-2.5 Låneram för verksamhetsinvesteringar och övrig kreditram för samhällsinvesteringar

Tabell 2.4 Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
(tkr)	Utfall	Prognos	Beräkn	Beräkn	Beräkn	Beräkn
IB lån i Riksgäldskontoret	5035	5051	5782	5 282	4523	3 308
Nyupplåning (+)	933	2 943	2 000	2 000	1 500	1 500
Amorteringar (-)	-917	-2212	-2500	-2759	-2715	-1981
UB lån i Riksgäldskontoret	5051	5782	5282	4523	3308	2827
Beslutad/föreslagen låneram	7000	7400	6900	6900	6000	6000
Beräknat anslag, 5:1	108655	113740	115583	117698	119852	122033
Låneram i % av anslag	6	7	6	6	5	5
Högsta lånenivå i % av låneram	72	108	113	106	100	80
Ränteutgifter	29	38	39	34	27	21
Finansiering av räntor och avskrivningar						
Utgiftsområde 01 anslag 5:1 ap 13	2062	2175	2461	2725	2688	1960
Övrig finansiering	0	0	0	0	0	0

Kompletterande information

Kommentera behovet av låneramsnivå, särskilt (rad 14) Högsta lånenivå i % av låneram

Högsta lånenivå i förhållande till låneramen överstiger enligt ovanstående beräkning 100% både i prognosen för 2018 och beräknat för åren 2019-2020. Beräkningen visar högsta teoretiskt möjliga utfall mot låneramen, om alla investeringar för året görs under årets början utan att några avskrivningar hinner göras.

Länsstyrelsen bedömer att investeringarna varje år kommer att fördelas över årets månader. Föreslagen låneram bedöms därför tillräcklig, då även de månatliga avskrivningarna kontinuerligt minskar lånebehovet.

Övriga kommentarer

Ränteutgifterna har beräknats efter nuvarande statslåneränta (+ 0,7 %).

Länsstyrelsen Värmland är inte berörd av tabell 2.5.

3. Räntekonto med kredit och annan kredit i Riksgäldskontoret

Tabell 3 Räntekontokredit och annan kredit, tkr

	2018	2019	2020	2021
	beslut	förslag	beräkning	beräkning
Räntekontokredit	6 400	6 900	7 000	7 300
<i>Räntekontokredit i % av anslag</i>	6	6	6	6
Annan kredit i RGK				

Kompletterande information

Behov av räntekontokredit och ev. annan kredit ska motiveras

Föreslagen ökning av räntekontokrediten förklaras i sin helhet av föreslagen ökning av anslag 01 05 001 013 och står i proportion till anslagsökningen. Kreditutrymmet bedöms behövas p.g.a. att utbetalningarna inte sker jämnt fördelade under budgetåret.

4. Anslagskredit på ramanslag

Tabell 4 Anslagskredit på ramanslag, tkr

	2018	2019	2020	2021
	beslut	förslag	beräkning	beräkning
Anslagskredit	3 412	3 470	3 530	3 560
<i>Anslagskredit i % av anslag</i>	3	3	3	3

Kompletterande information

Anslagskreditens storlek ska motiveras:

Föreslagen anslagskredit motsvarar nuvarande nivå (3%).

5. Avgiftsbelagd verksamhet

5.1 Avgiftsinkomster mot inkomsttitel

Tabell 5.1 Avgiftsinkomster mot inkomsttitel, tkr

		2017	2018	2019	2020	2021
Inkomsttitel		utfall	prog. intäkter	prog. intäkter	prog. intäkter	prog. intäkter
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	1 890	1 800	1 800	1 800	1 800
2537	Miljöskyddsavgift	8 067	8 000	8 000	8 000	8 000
2552	Övriga offentlighetsrättsliga avgifter	0	110	110	110	110
2714	Sanktionsavgifter m.m.	233	220	220	220	220
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	221	200	200	200	200
Summa		10 411	10 330	10 330	10 330	10 330

Kompletterande information

Väsentliga skillnader mellan åren ska kommenteras

Noteras att budgeterade belopp enbart avser intäkter.

Enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 7 kap 1 § förordning (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag ska även de kostnader som myndigheten har för verksamheterna särredovisas i not till årsredovisningen. Länsstyrelsen Värmland särredovisar i årsredovisningen för 2017 för första gången därför även kostnaderna för dessa verksamheter. Av årsredovisningen framgår att det finns ett ackumulerat underskott avseende expeditions- och ansökningsavgifter (-9 390 tkr) medan det finns ett ackumulerat överskott (+7 975 tkr) avseende miljöskyddsavgifter. Uppgifter om kostnaderna har tagits fram enligt en metod som har utarbetats av den nationella EA-samordningen. Metoden kan innehålla felkällor. Metoden kommer därför att analyseras för kvalitetssäkra matchningen av kostnader mot intäkter. Arbetet bedöms vara långsiktigt, då den redovisningsstruktur som länsstyrelserna har idag inte medger absolut matchning.

5.2 Avgiftsinkomster som disponeras

Tabell 5.2 Verksamhet där avgiftsinkomsterna disponeras, tkr

	B	C	D	E	F	G	H	I
	ackumulerat	2018	2018	2018	2019	2019	2019	beräknat ack.
Verksamhet	utfall tom 2017	prog. int	prog.kost	nettoutfall	prog. intäkter	prog.kostnader	nettoutfall	utfall tom 2019
Offentligrättslig verksamhet								
Reg avgifter för jaktområden	5	20	25	-5	20	20	0	0
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	-492	900	1 000	-100	1 350	1 500	-150	-742
Delgivning	-10	50	40	10	50	50	0	0
Övrig offentligrättslig verksamhet	-13	500	490	10	500	497	3	0
Uppdragsverksamhet								
Resurssamordning	-4	1 200	1 196	4	1 200	1 200	0	0
Övrig uppdragsverksamhet	506	400	500	-100	400	500	-100	306
Summa tot ovan	-8	3 070	3 251	-181	3 520	3 767	-247	-436
Summa offentligrättsligt	-510	1 450	1 530	-80	1 900	2 047	-147	-742
Summa uppdragsverksamhet	502	1 600	1 696	-96	1 600	1 700	-100	306

Kompletterande information

Resultatområdet Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.) prognosticeras att årligen redovisa förlust. Problematiken kring detta resultatområde har tidigare redovisats för regeringen, senast i budgetunderlaget för perioden 2018-2020.

Med anledning av att Länsstyrelsen under år 2018 får tillkommande uppgifter som överförts från Polisen och uppgifter med anledning av den nya lagen, bedöms de årliga underskotten hädanefter att öka. Omfattningen avseende både intäkter och kostnader är dock för närvarande mycket svåra att uppskatta p.g.a. att uppgiften är helt ny.

6. Bemyndiganden

Tabell 6 Bemyndiganden, tkr

Anslag	2017	2018	2019	2020	2021	2022-25
	utfall	prognos	förslag	beräkning	beräkning	beräkning
<i>Anslag 19 01 001 013</i>						
Ingående åtaganden	38 957	34 231	36 231	61 231	57 000	57 000
Nya åtaganden	15 042	22 000	35 000			
Infriade åtaganden	19 768	20 000	10 000	4 231		
Utestående åtaganden vid årets slut	34 231	36 231	61 231	57 000	57 000	57 000
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	45 000	53 000	62 000			

Kompletterande information

Verksamheten som bedrivs avseende regional utveckling med finansiering av anslag 19 01 001 013 och dess bemyndiganderam kommer att överföras till regionkommunen fr.o.m. 2019-01-01. Uppgifterna som lämnas avseende år 2019 och senare är därför högst preliminära.

I tabellen redovisas dock nya åtaganden och föreslagen bemyndiganderam för år 2019 enligt fortlevnadsprincipen, d.v.s. som om verksamheten skulle vara kvar i Länsstyrelsens regi. Syftet med detta är att indikera vilken omfattning verksamheten fortsättningsvis kan ha även i den nya huvudmannens regi.

7. Kompletterande uppgifter

7.1 Länsstyrelsernas gemensamma budgetunderlag 2018 - Ökat fokus på digitalisering och verksamhetsutveckling

Medborgare och företag ställer stora krav på en samverkande offentlig förvaltning och på en effektiv kontakt med myndigheterna. Regeringen har ställt upp mål för digitalisering av den offentliga förvaltningen - enklare vardag för medborgare och företag, öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet, högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.

Länsstyrelsen har i uppdrag i regleringsbrev att arbeta med digitalisering utifrån regeringens mål. Erfarenheter från andra myndigheters digitaliseringsarbete vittnar om att det handlar om ett förändringsarbete med tyngdpunkt på verksamhetsutveckling och nya arbetssätt snarare än tekniska lösningar eller system. Verksamhetsutveckling och verksamhetsstöd är områden som successivt fått en större tyngd i länsstyrelsernas arbete och uppdrag.

Digitaliseringsarbetet kan sägas ta sin utgångspunkt i ett externt och internt perspektiv. Vårt externa fokus – det ska vara lätt att ha med Länsstyrelsen att göra, vi ska utveckla vår kommunikation och digitala arbetssätt, vi ska bidra till kunskapshöjning genom öppna data mm. Länsstyrelsernas mångfacetterade verksamhet innebär kontakter med en mängd olika avnämare såsom medborgare, företag, kommuner, landsting, andra nationella myndigheter och det civila samhället. Samtliga med olika kontaktytor och förväntningar på service och tillgänglighet.

Vårt interna arbete – vi ska effektivisera och kvalitetssäkra vårt arbete genom ökad användning av digital teknik. Vi ska samtidigt hantera risker med avseende på informationssäkerhet. I ett internt perspektiv ingår även den länsstyrelsegemensamma samverkan kring IT och digitalisering. Det ställer dels krav på gemensamma resurser för utveckling av enhetliga lösningar dels krävs tillskott till respektive länsstyrelse för verksamhetsutveckling och implementering av utvecklade lösningar.

De verksamheter länsstyrelserna utför på uppdrag av andra myndigheter bidrar också till en komplexitet i arbetet med digitalisering och verksamhetsutveckling. Länsstyrelserna är i flera fall beroende av system som andra myndigheter ansvarar för. Flera andra myndigheter har erhållit särskilda medel för att utveckla sitt arbete med digitalisering inom områden som berör länsstyrelserna, exempelvis Naturvårdsverket, Lantmäteriet, Boverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Där och i andra samarbeten med t.ex. Jordbruksverket och Riksantikvarieämbetet har länsstyrelserna tidvis haft problem att möta utvecklingen då tillräckligt med egna utvecklingsmedel saknats.

Länsstyrelserna vill med dessa skrivningar uppmärksamma regeringen på ett långsiktigt behov av förstärkning på förvaltningsanslaget i likhet med de tillskott en rad andra myndigheter getts. Vår samlade bedömning är att det är en förutsättning för den utveckling av verksamheten och det

digitaliseringsarbete som regeringen vill se och som vi vill bedriva inom länsstyrelserna.

I budgetunderlaget 2018 lyfter Länsstyrelserna gemensamt fram följande prioriterade områden inför 2019:

- Säkerhet
- Hållbar samhällsplanering
- EU valet 2019
- Förvaltning av EU medel inom den gemensamma jordbrukspolitiken.

7.2 Säkerhet

Sammanfattning

Länsstyrelserna har under 2017 etablerat ett gemensamt treårigt utvecklingsprogram med syfte att under perioden 2018-2020 öka krisberedskapsförmågan i varje länsstyrelses linjeverksamhet. Arbetet fokuserar på harmonisering av den verksamhet som är gemensam för alla länsstyrelserna.

Programmet (PKR) pågår parallellt med den digitala verksamhetsutvecklingen och kommer identifiera och kanalisera förmågebehov avseende bl.a. säkerhetsskydd, informationssäkerhet, signalskydd och kontinuitetsplanering som är nödvändiga för arbetet med att bygga upp det civila försvaret.

Programmet ökar beredskapsförmågorna både inom länsstyrelsernas operativa verksamhet och inom det tekniska stöd som behövs för genomförandet. Redan från 2019 kommer vidmakthållandet av de utvecklade förmågorna att vara kostnadsdrivande för länsstyrelserna. Kostnadsposterna består av både behov av personella resurser för vidmakthållande och teknisk förvaltning av systemstöd.

Nedan anges en sammanställning för de samlade kostnadsökningarna för vidmakthållande av utvecklingsprogrammets resultat för perioden 2019 och framåt. Kostnadsposterna är uppdelade i dataskydd, signal- och säkerhetsskydd respektive förvaltning av tekniskt stöd.

Kostnader vidmakthållande av förmågor (tkr)	2019	2020	2021 ff
Dataskydd	22 000	22 000	22 000
Signal- och säkerhetsskydd	36 000	36 000	36 000
Förvaltning tekniskt stöd	52 000	52 000	52 000
Summa:	110 000	110 000	110 000

De beräknade kostnaderna ovan är tillkommande för länsstyrelserna och baseras på de förutsättningar som är kända idag

Länsstyrelsernas digitalisering

Digitalisering av länsstyrelsernas verksamhet är högt prioriterad av regeringen. Digitalisering är ett verktyg för att utveckla arbetsrutinerna inom alla delar av det omfattande samhällsuppdrag som beskrivs i förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion. Ökad användning av digitalt stöd i ärendehandläggningen bidrar till effektivare arbete. Effektiv handläggning betyder i sin tur att medborgare och företag kan få snabbare besked.

Länsstyrelserna har i enlighet med regeringens uppdrag i regleringsbrevet 2018 påbörjat arbetet med en gemensam digital strategi. Denna kommer att beskriva ett antal åtgärder och förmågor som är viktiga för länsstyrelserna att genomföra och säkerställa, för att skapa nödvändiga förutsättningar för en transformation mot mer moderna digitala myndigheter.

Dessa åtgärder och förmågor kommer att bli tydligare när strategin är färdigställd, men redan nu kan vi se ett antal konkreta pågående insatser inom området:

- Anslutning till ”Mina meddelanden”.
- Digitala lösningar som sätter individ och samhälle i centrum (ett steg på digitaliseringsresan), till exempel;
  - Nya handläggprocesser inom kulturmiljöområdet
  - Ny extern länsstyrelsewebb
  - Identity Access Management (IAM)
- Säkerställande av länsstyrelsegemensamma kompetenser och förmågor för verksamhetsutveckling med digitalt stöd.
- Ökad grad av agilt förhållningssätt i verksamhetsutvecklingen

En ökad digitalisering av länsstyrelserna förutsätter en ökad grad av samarbete och samordning mellan länsstyrelserna, och med andra myndigheter, både i redan etablerade former och i nya. Digitaliseringen kommer att innebära effektivare processer inom länsstyrelserna, i samarbetet med andra myndigheter och i kontakterna med medborgarna och företagen. I förlängningen kommer digitaliseringen att skapa en billigare och mer rationell förvaltning, men arbetet kommer också att innebära att en allt större andel av länsstyrelsernas finansiering kommer att behöva finansieras för digitaliseringen, såväl i utvecklings-, införande- som i förvaltningsskedet. Det innebär i sin tur att länsstyrelsernas totala budget kommer att behöva ökas.

Digitalisering och Informationssäkerhet

Den digitala verksamhetsutvecklingen innebär också nya utmaningar som måste hanteras i verksamheten. Den digitala informationen som en handläggare hanterar måste vara tillförlitlig och man måste veta vem som har åtkomst att ändra eller ta del av den. Det måste finnas rutiner och procedurer så att Länsstyrelsernas verksamhet kan bedrivas även i händelse av att den digitala informationen inte är tillgänglig. I rollen som högsta regionala totalförsvarsmyndighet kommer det också att finnas tillfällen när varje länsstyrelse måste kunna dela information med andra aktörer som ställer höga krav på sekretess.

I regleringsbrevet för 2018 skriver regeringen att länsstyrelserna ska ha en god informationssäkerhet och verka för att informationssäkerhetsarbetet bedrivs enhetligt och samordnat. För frågor om informationssäkerhet, med koppling till länsstyrelsernas gemensamma it-verksamhet, ska styrning, struktur, prioriteringar och ansvarsfördelning vara tydlig.

Branden i Västmanland 2014 uppmärksammade brister i vår krisberedskapsförmåga. Särskilt blev det tydligt att förväntansbilden på tekniskt stöd i krissituationer inte förmedlats till Länsstyrelsen i Västra Götaland som är värmyndighet för länsstyrelsernas IT-stöd. Sedan 2015 har länsstyrelserna genomfört analyser för hur man ska kunna stärka sin samlade förmåga som högsta regionala krisberedskapsaktör. Dessa har bl.a. visat att:

- det finns behov av att utöka kunskaperna avseende säkerhetsskydd, informationssäkerhet och kontinuitetsplanering inom länsstyrelserna.
- det finns behov av en få en samlad bild av vilken den samhällsviktiga verksamheten är på en länsstyrelse under normala förhållanden, i fredstida kris samt vid höjd beredskap.
- länsstyrelsernas behov av och samverkansformer kring IT-stöd behöver tydliggöras.
- förmågemål avseende krisberedskap och höjd beredskap måste definieras för IT-stödet.

Länsstyrelsernas informationssäkerhet har studerats även av andra. Riksrevisionen identifierade 2015 oklarheter i beslut- och uppföljning av IT- och informationssäkerhet inom länsstyrelserna, bl.a. att det är otydligt vem som ska fatta vilka beslut samt följa upp informationssäkerheten. Sedan mars 2016 finns en föreskrift utfärdad av MSB hur ledning och styrning av informations-säkerheten på en statlig myndighet ska gå till. Med detta som bakgrund var länsstyrelsernas IT- och informationssäkerhet i november 2017 föremål för en interpellationsdebatt i Riksdagen.

Utvecklingsprogram för att öka länsstyrelsernas krisberedskapsförmåga (PKR)

För att möta detta har länsstyrelserna under 2017 etablerat ett gemensamt treårigt utvecklingsprogram, benämnt PKR¹. Programmet ska under perioden 2018-2020 parallellt med den digitala verksamhetsutvecklingen identifiera och kanalisera förmågebehov avseende bl.a. säkerhetsskydd, informationssäkerhet, signalskydd och kontinuitetsplanering som är nödvändiga för arbetet med bygga upp det civila försvaret.

---

¹ PKR = Program för Kontinuitet och Resiliens. *Kontinuitet* innebär varje länsstyrelse ska kunna bedriva sin verksamhet även under störda förhållanden, t.ex. vid bortfall av personal, lokaler eller elektronisk information. *Resiliens* är den långsiktiga förmågan för varje länsstyrelse att kunna klara av förutsedda händelser.

Den övergripande målbilden för PKR är att varje länsstyrelse har förmåga att genomföra sina uppgifter under:

1. normala förhållanden,
2. i händelse av fredstida krissituationer samt,
3. inför och under höjd beredskap.

Förmågor varje länsstyrelse förväntas ha vid höjd beredskap måste vara etablerade redan vid normala driftförhållanden. De förväntade effekterna av programmet anpassas till förmågemålen för uppbyggnaden av det civila försvaret under perioden 2017-2020. Detta innebär att varje länsstyrelse:

1. bedriver inom ramen för den interna styrningen och kontrollen av myndigheten ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete.
2. har upprättat kontinuitetsplaner och rutiner för förvaltning av dessa för den samhällsviktiga verksamheten på myndigheten.
3. kan med utgångspunkt från sitt regionala områdesansvar i en fredstida krissituation eller vid höjd beredskap skapa en samlad lägesbild och dela den med berörda aktörer.
4. har förmåga att samverka med berörda aktörer via robusta informationssystem och med *kvalificerat hemlig* information.
5. har förmåga att i en fredstida krissituation eller vid höjd beredskap leda sin verksamhet från en alternativ och/eller skyddad ledningsplats.

Programmet är mycket omfattande och kommer att fokusera på att utveckla standardiserade arbetsätt för länsstyrelseverksamheten samt investera i nödvändiga förbättringar i de gemensamma tekniska stödsystemen. MSB instämmer i våra slutsatser avseende förbättringsområden och har beviljat PKR finansiellt stöd på närmare 55 miljoner kronor från krisberedskapsanslaget. Det finns inte rationella förutsättningar för en enskild länsstyrelse att på egen hand bedriva det omfattande utvecklingsarbete som föreslås. I enlighet med regeringens inriktning i regleringsbrevet för 2018 men även av effektivitetsskäl kommer programmet att genomföras som ett gemensamt länsstyrelsearbete som i slutändan ska bidra till att öka varje enskild länsstyrelses förmåga.

Genomförande av utvecklingsprogrammet PKR

Programmet leder ett förändringsarbete med syfte att öka krisberedskapsförmågan i varje länsstyrelses linjeverksamhet. Arbetet ska i första hand fokusera på harmonisering av den verksamhet som är gemensam för alla länsstyrelserna.

Resultatet av PKR är utvecklade förmågor inom flera olika områden kopplade till krisberedskapsuppgifterna. Den utvecklade fredstida förmågan kommer i förlängningen att lägga grunden för de förmågor som kommer att krävas av varje länsstyrelse vid höjd beredskap. Områdena i detta fall som särskilt berörs är bl.a. kontinuitetsplanering, informationssäkerhet, säkerhetsskydd, samband och signalskydd samt utövande av geografiskt områdesansvar.

PKR kommer att starta projekt för att leverera rekommendationer som om de införs i länsstyrelsernas linjeverksamhet möjliggör efterfrågade förmågeökningar. Med linjeverksamhet avses både den som bedrivs regionalt på varje länsstyrelse och den som bedrivs nationellt i form av gemensamma nätverk och förvaltningsobjekt. Ett annat viktigt resultat av programmet är en samlad behovsbild för vilket tekniskt stöd som Länsstyrelsen i Västra Götaland ska kunna leverera till alla 21 länsstyrelser under normala förhållanden, i fredstida kris samt inför och under höjd beredskap.

Programmet har för avsikt att löpande följa upp förmågeutvecklingen på respektive länsstyrelse. Ansatsen är att uppföljningen av varje enskild länsstyrelses förmågeutveckling sker via ett självskattningssystem som återspeglar till programmet (t.ex. via frågor som utgår från scenarier).

Programformen finns inte som en del av länsstyrelsernas portföljstyrningsmodell för gemensam verksamhetsutveckling. Därför kommer särskild vikt att fästas vid att programstyrningen synkroniseras med styrningen av länsstyrelsernas IT-förvaltningsobjekt samt pågående arbete med att ta fram digitaliserings- och IT-strategier.

Vidmakthållande av de förmågor utvecklingsprogrammet PKR levererar PKRs operativa genomförande sker enligt en särskild programplan bestående av olika förmågehöjande insatser. Finansieringen av utvecklingsarbetet sker separat via länsstyrelsegemensamma utvecklingsmedel eller projektmedel som kan sökas från nationella myndigheter.

Resultatet av PKR kommer att bli utvecklade förmågor inom flera olika områden kopplade till krisberedskapsuppgifterna. Den utvecklade fredstida förmågan kommer i förlängningen att lägga grunden för de förmågor som kommer att krävas av varje länsstyrelse vid höjd beredskap. Områdena i detta fall som särskilt berörs är bl.a. kontinuitetsplanering, informationssäkerhet, säkerhetsskydd, dataskydd, samband och signalskydd samt utövande av geografiskt områdesansvar.

PKR ökar beredskapsförmågorna både inom länsstyrelsernas operativa verksamhet och inom det tekniska stöd som behövs för genomförandet. Redan från 2019 kommer vidmakthållandet av de utvecklade förmågorna att vara kostnadsdrivande för länsstyrelserna. Kostnadsposterna består av både behov av personella resurser för vidmakthållande och teknisk förvaltning av systemstöd.

Dataskydd

Genom den nya EU-förordningen om dataskydd, med bl.a. högre krav på säkerhet, dokumentation och rutiner vid hantering av personuppgifter, kombinerat med ökade sanktioner och risker för skadestånd vid bristande efterlevnad, inför länsstyrelserna en nationell organisation för dataskydd, ”NOD”. Funktionen ska stödja de 21 enskilda länsstyrelserna - personuppgiftsansvariga - i åtgärdsarbetet, ansvara för gemensamma underlag och bedömningar samt hysa funktionen som dataskyddsombud,

vilken är obligatorisk enligt förordningen. NOD samlar behövliga nyckelkompetenser: informations- och IT-säkerhet, juridik, arkiv- och dokumenthantering, kommunikation och HR. En förutsättning för och integrerad del av organisationen är att varje länsstyrelse arbetar kontinuerligt och systematiskt med arbetssätt och åtgärder för dataskydd på hemmaplan.

Utöver personal och bemanning tillkommer ökade kostnader för IT-leveransen. Detta genom förändrade arbetssätt och tillhörande krav, inte minst för åtkomst- och behörighetsstyrning till system och plattformar för information, samt genom nya krav vid avtal och upphandling. Åtgärdsbehoven är alltjämt under inventering och det går därför inte i nuläget att göra kvalificerade uppskattningar av vilka kostnader dessa kan komma att driva.

Signal- och säkerhetsskydd

De finns några nya förmågor som direkt påverkar länsstyrelsernas bemanning. Utökad kompetens avseende säkerhetsskydd i allmänhet och signalskydd i synnerhet är exempel på sådana. En av utvecklingsinsatserna inom PKR finansieras av MSB och syftar till att bygga upp en signalskyddsorganisation i varje län, för vilken respektive länsstyrelse ansvarar för verksamheten. Insatsen omfattar bl.a. teknisk utrustning för bearbetning av information, utbildning av användare inom länen samt säkerställande av säkerhetsskyddsfrågor. Utöver detta består insatsen i att säkerställa den framtida förvaltningen av signalskyddsverksamheten.

Teknisk driftmiljö

Andra viktiga förmågeökningar införs i länsstyrelsernas gemensamma tekniska miljö som förvaltas av Länsstyrelsen i Västra Götaland som är värmyndighet för samtliga länsstyrelser IT-stöd. Under 2018 kommer förutsättningsskapande tekniska lösningar och verksamhetsprocesser att etableras som är nödvändiga för att kunna svara upp mot kommande förmågebehov. Även denna utvecklingsinsats finansieras av MSB och är nödvändig för införande av de övriga förmågor som krävs vid framtida kris eller höjd beredskap. Kostnadsuppskattningarna för investering och vidmakthållande finns redovisade i en länsstyrelseintern rapport från 2015.

Länsstyrelsernas behov av finansiell förstärkning 2019-2021

Nedan anges en sammanställning för de samlade kostnadsökningarna för vidmakthållande av PKRs resultat för perioden 2019 och framåt. De beräknade kostnaderna är tillkommande för länsstyrelserna och baseras på förutsättningar är kända idag. Kostnadsposterna är uppdelade i dataskydd, signal- och säkerhetsskydd respektive förvaltning av tekniskt stöd.

Kostnader vidmakthållande av förmågor (tkr)	2019	2020	2021 ff
Dataskydd	22 000	22 000	22 000
Signal- och säkerhetsskydd	36 000	36 000	36 000
Förvaltning tekniskt stöd	52 000	52 000	52 000
Summa:	110 000	110 000	110 000

7.3 Hållbar samhällsplanering

Regeringens ambitioner om ett ökat bostadsbyggande innebär att länsstyrelsernas arbete kopplat till hållbar samhällsplanering och klimatanpassning med erforderliga avvägningar inom mark- och vattenanvändning ökar. Expansionen genererar såväl fler infrastrukturärenden, översiktsplaner, detaljplaner som miljöärenden. Länsstyrelsernas handläggning inom samhällsplanering, kulturmiljö och inom miljöområdet behöver därför anpassas till den höga expansionstakten. Dessutom har behoven av länsstyrelsernas medverkan i tidiga skeden, före de egentliga processerna, ökat (se skriften *Tidig dialog ökar bostadsbyggandet, samverkan mellan SKL och Länsstyrelserna*). Sammantaget kräver handläggningen av exempelvis detaljplaner en betydande intern samordning för att väga den planerade markanvändningen mot befintliga värden inom miljö-, natur-, vatten-, kulturmiljö, friluftsliv etc. Den ökande byggexpansionen medför ett ökat tryck för länsstyrelsernas samhällsbyggnads-, kulturmiljö- och miljöfunktioner. Samhällsbyggandets aktörer efterfrågar nya och utvecklade planerings- och kunskapsunderlag.

En samlad resursförstärkning på Länsstyrelsernas förvaltningsanslag om minst 75 mkr per år bedöms vara nödvändig varav 25 miljoner förstärkning på fysisk planering, 25 miljoner kulturmiljöfunktionerna och 25 miljoner inom förstärkning av miljöplanering/handläggning. Nedan framgår ytterligare motiv till detta.

Samhällsplaneringsområdet/infrastruktur

Länsstyrelsen ska enligt Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion i sin verksamhet verka för att bostäder tillgodoses. Tillskottet av nya bostäder är omfattande och har inte varit på samma höga nivåer sedan slutet av miljonprogrammet. Boverket bedömer att byggandet kommer fortsätta öka. Länsstyrelserna märker också av att antalet möjliga bostäder i nya detaljplaner ökar markant, vilket är en positiv utveckling eftersom det visar på att det skapas en planeringsberedskap i kommunerna för ett fortsatt ökat bostadsbyggande.

Många detaljplaner berör områden där hänsyn måste tas till olika motstående intressen. Det innebär ett tryck på att granska, bedöma och avge internyttranden, samtidigt som man ska leverera tidiga planeringsunderlag och vägleda kommunerna. Behoven av länsstyrelsernas medverkan i tidiga skeden, före de egentliga processerna, ökar. Tidiga dialoger bidrar till en hållbar samhällsplanering och ett effektivt bostadsbyggande samtidigt som det ställer högre krav på länsstyrelserna. Länsstyrelserna noterar att samhällsbyggandets aktörer efterfrågar nya och utvecklade planerings- och kunskapsunderlag.

För att regeringens mål om ökat bostadsbyggande och nya infrastruktursatsningar ska kunna uppfyllas, samtidigt som potentialen för ett mer hållbart samhällsbyggande tas till vara, behövs såväl en effektiv planprocess som snabba bedömningar och beslut av god kvalitet. En samlad resursförstärkning till länsstyrelserna om 25 miljoner bedöms behövas för att på ett mer effektivt sätt möta de utmaningar som länsstyrelserna står inför.

Kulturmiljöfunktionerna

Länsstyrelserna arbetar med tillämpning av kulturmiljölagen och förordning om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer. Vidare har länsstyrelserna uppdrag angående fornlämningar, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen m.m. Regeringens mål och ambitioner inom bostadsbyggande och infrastruktursatsningar innebär ökade krav på länsstyrelsernas kulturmiljöfunktioner. Särskilt angeläget är att länsstyrelserna hanterar de arkeologiska processerna. Signalerna är entydiga att arbetsläget inom arkeologi och fornvård är ansträngt. Flera länsstyrelser rapporterar om rekryteringsproblem och hårdnande konkurrens om kompetenta arkeologer. I län med högt exploateringsstryck riskerar växande ärendemängder på kulturmiljöfunktionerna att försena planeringsprocesserna och byggandet. Härtill kommer kommunernas ökade behov av stöd och vägledning, vilket uppmärksammats i länsstyrelsernas åiterrapportering av regleringsbrevsuppdrag 13 (RB 13 2017).

Kulturmiljöfunktionerna möter också ökade behov internt och externt av tvärssektoriell samverkan. Vattenverksamheternas arbete, småskalig vattenkraft, skogens kulturlämningar, miljömålsarbetet, Agenda 2030 och nya uppgifter inom civil beredskap är exempel på strategiskt viktig tvärssektoriell samverkan där kulturmiljöfunktionerna saknar resurser att medverka i önskad utsträckning. Det höga exploateringsstrycket i våra städer medför att värdefulla kulturmiljöer utmanas. Samtidigt saknas resurser för att i tillräcklig utsträckning förse kommunerna med kunskapsunderlag och att säkerställa kulturhistoriska värden genom byggnadsminnesförklaring. En oroväckande trend är att det fattas otillräckligt antal beslut om byggnadsminnen och kulturresevat. Resursbristen leder till att kulturmiljövärden i städer och på landsbygden riskerar att förloras. Kulturmiljö är en viktig aktör i tillväxtarbetet och har strategiskt viktiga funktioner inom andra samhällsutvecklingsområden, t ex inom besöksnäringen, vilket utredningen "Ett land att besöka" visar. Tillräckliga resurser behöver avsättas för ledning och styrning av kulturmiljöarbetet, inklusive det gemensamma strategiska arbetet.

Sammantaget motiverar denna bild ett behov av en samlad förstärkning för kulturmiljöfrågorna till länsstyrelserna omfattande motsvarande minst 25 mkr.

Miljö

Regeringen har i budgetpropositionen lagt fast att miljömålen ska nås och Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. En av nycklarna till detta är hållbar samhällsplanering, vilket kräver god miljökompetens i alla led i planerings- och byggprocessen. De senaste årens ökade byggnation understryker vikten av att säkerställa att god miljökompetens kan säkerställas för samhällsbyggandet på alla nivåer, i såväl kommuner som i länsstyrelser och i centrala myndigheter. Den byggnation som genomförs idag påverkar förutsättningarna för en hållbar samhällsutveckling under decennier framåt.

Länsstyrelsernas miljöhandläggare hanterar centrala frågor i samhällsplanering och byggande så som miljö kvalitetsnormer för vatten, miljö kvalitetsnormer för luft, förorenade markområden, dagvattenhantering, buller, grönstruktur, hotade arter mm. Weserdomens innebörd för hanteringen av vattenfrågorna har ökat kravet på kommunerna att i planprocessen visa att de planerande byggnationerna inte medför en försämring eller äventyrar att miljö kvalitetsnormen ska kunna nås. Det finns idag stor efterfrågan på vägledning och utbildning från kommuner och teknikkonsulter inom detta område vilket också är resurskrävande för länsstyrelsen.

En särskild utmaning är omvandlingen av områden med tidigare industriell verksamhet till bostadsområden. Antalet sådana områden ökar, och många av dem har en komplex föroreningsituation vilket innebär längre handläggningstider och ökat behov av vägledning till kommunerna.

Byggandet av bostäder och infrastruktur genererar sammantaget ett stort antal anmälnings- och prövningsärenden enligt miljöbalken och andra lagstiftningar. Som exempel kan nämnas tillstånd till vattenverksamhet och miljöfarlig verksamhet, till exempel för tunnlar, masshantering, hamnar, täkter mm. Länsstyrelserna ser även en ökande ärendemängd vad avser dispenser inom biotopskyddsområden, samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken och ärenden som kan beröra Natura 2000-områden. Även ärenden om fridlysningsreglerna i artskyddsförordningen har ökat och väntas fortsatt öka, eftersom många byggprojekt berör fridlysta och hotade arter. Det senare är ett komplext regelverk som också kräver stora rådgivningsinsatser till kommunerna.

Utöver vad som redogjorts för ovan, prövas miljöfrågor även vid överklaganden av kommunala beslut enligt miljöbalken. Dessa ärenden har i hög utsträckning koppling till förutsättningar för bostadsbyggande och boende, till exempel utbyggnad av avlopp och bergvärme, buller och andra olägenheter. Frågorna är komplexa och resurskrävande då såväl miljöjuridisk som miljöteknisk kompetens krävs.

Sammantaget motiverar denna bild en samlad förstärkning för miljöfrågorna över hela landet motsvarande 25 mkr.

7.4 Resursförstärkning Europaparlamentsvalet

Under 2019 kommer länsstyrelserna att genomföra rösträkning för Europaparlamentsvalet. Vid tidigare val har länsstyrelserna finansierat detta med förvaltningsanslag och i efterhand begärt ersättning från Valmyndigheten. Ett arbetssätt där länsstyrelserna under valår får utökat anslag motsvarande kostnaderna för genomförandet av valet skulle effektivisera administrationen och underlätta i planeringen. Med utgångspunkt i de riktlinjer (Riktlinjer för ersättning till länsstyrelser för valkostnader, 2011-04-07) som Valmyndigheten gett avseende vilka kostnader som kan eftersökas bör anslaget utökas med extra kostnader för:

- Särskilda sammankomster
- Personal
- Lokaler
- Transporter
- IT
- Övriga kostnader, exempelvis kungörelser.

Under de kommande valen finns behov av ett särskilt fokus på säkerhet och kostnaderna för detta inkluderas i övriga kostnader. Detta kan exempelvis gälla kostnader för extra larm eller i vissa fall extra bevakning. Sammantaget för länsstyrelserna behövs en anslagsförstärkning för genomförande av rösträkning för Europaparlamentsvalet motsvarande 21,2 Mkr.

Tabellen nedan visar beräknad kostnadsfördelning.

Kostnadsslag	Beräknad kostnad (kr)
Särskilda sammankomster	439 969
Personal	14 596 980
Lokaler	970 300
Transporter	48 150
IT	2 794 441
Övriga kostnader	2 327 971
Totalt:	21 177 811

Om länsstyrelsernas arbete i samband med framtida riksdagsval skulle finansieras direkt via länsstyrelsernas förvaltningsanslag behöver en särskild kostnadsberäkning göras.

7.5 Resursförstärkning för förvaltning av EU medel inom den gemensamma jordbrukspolitiken på länsstyrelserna 2019 - 2020

Genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige finansieras genom Jordbruksverket och Länsstyrelsernas förvaltningsanslag samt med tekniskt stöd, TA – medel. Länsstyrelserna står för den största andelen handläggning i genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken. Länsstyrelserna hanterar merparten av beslut om jordbrukarstöden som är drygt 9 mdr per år fördelat på drygt 220 000 unika ärenden. där många delar fortfarande saknar fungerande IT-stöd, och de manuella, tidskrävande inslagen är omfattande. Landsbygdsstöden är annorlunda fördelade men även här står länsstyrelserna för merparten hantering av beslutade medel.

Efter beslut om fördelning av tekniskt stöd, TA-medel, för hela programperioden 2014-2020 delar Länsstyrelserna på 607,6 miljoner för hela perioden. De gemensamma uppskattningar som Länsstyrelserna och Jordbruksverket gjorde under hösten 2017 visar att Länsstyrelsernas totala kostnad för administrationen av EU-stöden samma period är 1 713 miljoner kr. TA-medel kan användas fritt mellan kvarvarande år fram till 2020 vilket gör att finansieringsbehovet 2018 kan täckas med TA-medel. Länsstyrelserna bedömer att 315 miljoner av befintligt förvaltningsanslag årligen kan användas till förvaltningen av EU medel inom den gemensamma jordbrukspolitiken. Behovet av finansiering som kvarstår efter nyttjande av TA-medel samt dagens nivå på förvaltningsanslag är 177 miljoner kr för perioden 2019 - 2020. Behoven därefter är svårare att bedöma då det är startår för nästa period av gemensam jordbruks- och landsbygdspolitik på EU-nivå.

Sammanlagd kostnad för Länsstyrelsernas hantering av EU-stöden								
	Utfall	Utfall	Utfall	Budget	Prognos	Prognos	Prognos	Perioden 2017- 2020
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Jordbrukarstöd	251	311	327	305	324	326	313	1268
Landsbygdsstöd	120	117	119	115	118	106	94	433
Fiskestöd	5	4	3	3	3	3	3	12
Summa	376	432	449	423	445	435	410	1713
TA-Länsstyrelserna, beslut	68	152	113	105	130	19	19	273
Förvaltningsanslag	308	280	336	318	315	315	315	1263
Behov av finansiering	0	0	0	0	0	101	76	177
Andel TA, länsstyrelserna	18%	35%	25%	25%	29%	4%	5%	

En begränsad tillgång till medel under kommande år kommer att innebära:

- att uppdraget om stödadministrationen inte kan fullföljas. Det kommer att drabba lantbrukare i form av orimliga handläggningstider och påverka landsbygdens utveckling och förtroendet för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken.
- en risk för en ökning av finansiella korrigeringar och återkrav mot bakgrund av att vi inte uppfyller EU regelverkets krav på genomförandet.
- att arbetsmiljöproblem förstärks och permanentas vilket ytterligare kommer påverka möjligheten att nå bra resultat för verksamheterna.

Utan en förstärkning av medel på Länsstyrelsernas förvaltningsanslag kommer förvaltningen av EU medel inom den gemensamma jordbrukspolitiken i än högre utsträckning att tränga ut annan verksamhet. Med hänsyn till de övriga uppdrag myndigheterna har, samt storleken på behoven i den här verksamheten, görs bedömningen att en sådan nedprioritering inte är möjlig. Om det ändå skulle bli aktuellt kan en sådan omprioritering inte göras utan en tydlig signal från regeringen.

7.6 Naturprovning

Samhället har varit och är under ständig förändring. Under de senaste 5-10 åren har skett en kraftig urbanisering och tillbyggnad av städernas randområden samt en omvandling av fritidshus-områden till permanentboende. Samtidigt som vi i storstadsregionerna kan se en ökad efterfrågan på tätortsnära rekreation, landsbygdsutveckling och etablering av verksamheter för turism och besöksnäringar. Förändringar som genererar ökade intressekonflikter gällande mark- och vattenanvändning och ställer krav på samhället i frågan om infrastruktur, service, utbyggnad av bredband, vatten och avloppsförsörjning. Därtill ökar antalet provningar av dispenser gällande områdesskydd och artskydd.

Antalet provningsärenden inom vht 521, 523, 525 och 526 inom länsstyrelserna har ökat med 16% under de senaste fyra åren.

Vht 521 Tillstånd och dispenser avseende områdesskydd				
År	Inkomna jan-dec	Beslutad jan-dec	Beslutstakt	Öppna Dec
2017 +20%	3819 varav MABO 1488	3764 varav MABO 1489	99	1047 varav MABO 389 (37%)
2016	3624	3579	99	992
2015	3162	3150	100	947
2014	3218	3196	99	935

Vht 523 Övrig provning avseende naturskydd				
År	Inkomna jan-dec	Beslutad jan-dec	Beslutstakt	Öppna Dec
2017 +10%	1210 varav MABO 220	1175 varav MABO 197	97	233 varav MABO 70 (30%)
2016	1163	1270	109	198
2015	1199	1102	92	305
2014	1099	1112	101	208

Vht 525 samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken				
År	Inkomna jan-dec	Beslutad jan-dec	Beslutstakt	Öppna Dec
2017 + 12%	5009 varav MABO 1188	4957 varav MABO 1154	99	577 varav MABO 119 (20%)
2016	4552	4545	100	525
2015	4620	4680	101	518
2014	4480	4506	101	578

Vht 526 Tillsyn och kontroll av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd				
År	Inkomna jan-dec	Beslutad jan-dec	Beslutstakt	Öppna Dec
2017 +23%	5948 varav MABO 1851	5837 varav MABO 1818	98	546 varav MABO 244 (45%)
2016	5924	5959	101	435
2015	5698	5648	99	470
2014	4818	4721	98	420

Länsstyrelserna har i möjligaste mån försökt skjuta till mer resurser genom intern omfördelning. Då det inte varit möjligt att möta efterfrågan inom befintliga ramar har handläggningstiderna ökat. Långa handläggningstider innebär att Trafikverket, kommuner, privata företag inom landsbygdsutveckling, turism och besöksnäringar samt enskilda personer kan få vänta i upp till 2 år på besked om de får dispens från rådande förbud gällande biotopskydd, strandskydd, landskapsbildsskydd, områdesskydd, artskydd etc.

Förändringarna i förvaltningslagen som träder i kraft den 1 juli 2018 anger att beslut inte ska dröja mer än sex månader. Utan resursförstärkning inom ovan nämnda ärendegrupper kommer det inte att vara möjligt för länsstyrelserna i de regioner som har en kraftfull exploatering att efterleva kravet, vilket i sig kommer att generera ännu längre handläggningstider eftersom sökanden efter sex månader kan begära prövning avseende handläggningstiden.

Länsstyrelserna äskar ett tillskott av 30 miljoner kronor riktade till prövning inom natur och vatten. Pengarna bör fördelas enligt 7 parametern.

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland